

*„ És érezzék egy kézfogásról rólad, hogy jót akarsz, és te is tiszta jó vagy,
S egy tekintetük elhitesse véled: szép dolgokat élsz - és érdemes élned.”*

**ZALAKAROS VÁROS
ÖNKORMÁNYZAT
IDŐSÜGYI KONCEPCIÓJA**

2009-2012

Bevezetés

A globális öregedés – többek között- hatással van a gazdaságra, a helyi társadalmakra, az emberi magatartásra valamint a politikára és az azt alakító döntéshozókra.

Korunk egyik legnagyobb vívmánya egyben a helyi / össz -társadalom legnagyobb kihívása is hiszen az élettartam növekedése, a társadalom folyamatos előregeedése új utak és megoldások keresésére ösztönzi az ellátórendszert.

Szemléletváltásra van szükség, mely alapján garancia kell hogy legyen az időskor egyéni és közösségi életminőségének megőrzése, a változásokra történő reagálás képessége, új igények kielégítése, úgy, hogy az emberi méltóság megtartása ne sérüljön. A változás jeleit mutatják az alábbi tények:

- a ma időskorba kerülőknek egyre kevesebb gyermeke, egyre kevesebb unokája van,
- ők maguk is különböző gyermekszámú családból származnak, kevesebb a hozzájuk hasonló korú testvérek és unokatestvérek száma,
- a kiterjedt családi támogató rendszer egyre kevesebb személyre korlátozódik.
- a földrajzi mobilitás elterjedésével az amúgy is kisebb létszámú családtagok távol kerülnek egymástól és ha akarnák sem tudnák tartási kötelezettségeiket felvállalni,
- a kapcsolatok szűkülésével az informális és érzelmi alapon nyújtott támasz fogyatkozik,
- az anyagi eszközökkel sok minden megoldható, ám minden nem helyettesíthető.

(felhasznált irodalom: prof. Dr. Iván László Az öregedés aktuális kérdései)

Ma a világ lakosságának csaknem egytizede 60 évesnél idősebb. Az ENSZ adatai szerint 2050-re 600 milliőről 2 milliárdra nő a 60 év felettek száma, s így több lesz az idős, mint a gyerek. A várható élettartam növekedése korunk egyik legnagyobb vívmánya, ugyanakkor a társadalom előregeedése folyamatos kihívást jelent az aktív társadalomnak, a szociális és egészségügyi intézményrendszernek. Ezért nemcsak az egyén számára fontos, hogy az életkor hosszabbodásával nyert éveket milyen életminőségben töltsük el.

A WHO ajánlása szerint a kormányoknak és önkormányzatoknak fel kell készülniük arra, hogy az előregeedés hatásait hogyan tudják kezelni. Pl. hogyan őrizhető meg az idős emberek mobilitása, hogyan hasznosítható a szaktudásuk, hogyan lehet teret biztosítani az aktivitásuknak, milyen hatékony megoldások vannak speciális szükségleteik kielégítésére, milyen egészségügyi és szociális ellátásokkal biztosítható az, hogy minél hosszabb ideig otthonukban maradhassanak.

Időskorban fokozottan áll a lelki egészség alaptétele: „ép testben ép lélek”. Minden korban, de az idősök esetében különösen kell ügyelni a testi egészség egyensúlyban tartására. Számos betegség, mely a lelki harmóniát is veszélyezteti, lelkiismeretes ellenőrzéssel kiszűrhető, elhárítható.

Az öregkor lelki egészségvédelmében az egyik legfontosabb tényező az aktivitás és a mobilitás és annak megtartása. Az egyéni tevékenység, annak intenzitása és minősége kifejezi, hogy mennyire tartja magát az egyén fiatalnak. Ez prognosztikusan is felhasználható: az egyik legjobb „túlélési személyiségprediktor”.

A lelki egészség alapvető feltétele az örömkészség, aktivitás, szociális beilleszkedés megtartása. Ha az idős ember az adottságainak, és élethelyzetének megfelelően a maximumot képes magából kihozni, vagyis aktuális állapotához képest tevékenykedni, beszélhetünk

produktivitásról. A produktív idős embert nem akadályozzák a személyes vagy helyzeti hátrányok, önértékelését károsító hatások, a depresszió vagy a mellőzöttség, sértődöttség érzése.

A produktív idős kor, a személyi harmónia társadalom számára is érték. Tehát nem pusztán arról van szó, hogy a közösség „eltart” egy idős embert, de a társadalomnak továbbra is hasznot hajtó, értékteremtő tagja marad. A társadalmi megbecsülés hozzájárul a tevékenység önértékelést fenntartó emeléséhez.

A demográfiai mutatók szerint a lakosság kormegoszlásában egyre nagyobb részt tesz ki az idős lakosság aránya - 2005-re a 65 éven felüli lakosság aránya meghaladta a 15 év alatti lakosság arányát-, ami hosszú távon mind az egészségügyi mind a szociális ellátórendszert új feladatok elé állítja.

Az OIT 2001. szeptemberében megalkotta az Idősügyi Kartát, melyben az alábbi alapelvek kerültek megfogalmazásra:

- részvétel a társadalom tevékenységében
- az időskori élet anyagi feltételei
- egészségügyi, szociális ellátás és gondozás
- az idősök jogainak védelme

A fenti célkitűzések megvalósítása érdekében helyi szinten az önkormányzatok a helyi társadalom bevonásával és aktív közreműködésével közösen tehetnek a legtöbbet. Önkormányzatunk tisztelegve az elődök előtt, fontos feladatának tekinti a helyi szintű időspolitika kialakítását. Kiemelten kívánja kezelni az idős lakossággal való együttműködést, e szélesedő réteg társadalmi aktivitásának megőrzését, megbecsülésének fenntartását, szükség szerint a róluk való gondoskodást.

Mindezek alapján:

Zalakaros Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiójának célja az, hogy a prioritások meghatározásával, a kitűzött célok ütemszerű megvalósításával járuljon hozzá, illetőleg biztosítsa a városban élő, itt letelepedni kívánó idősnépesség életminőségének fenntartását és javítását.

Főbb célkitűzések

1. A tájékoztatás/ információ szolgáltatás és az érdekképviselő javítása

- A városban élő idősnépesség által elérhető Közösségi tér biztosítása (Közösségi Ház), klub foglalkozások szervezése
- Együttműködési megállapodás az Ezüst klub-bal
- **Idősügyi tanácsnok** megbízása /vagy a szociális ügyintéző munkaköri leírásának kiegészítése az idősügyi feladatok koordinálásával.
- Médiamunka

2. Az idősök otthonaikban maradását elősegítő szociális szolgáltatások bővítése és

egészség fejlesztés(akár nem önkormányzati fenntartású szolgáltatók bevonásával)

- Étkeztetés/ házhozszállítás, házi gondozás széleskörű biztosítása
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kezdeményezése kistérségi szinten.

3- .fizikális és mentális egészség megőrzése

- Egészségügyi ellátás
- Kulturális szolgáltatások

4. A biztonság fenntartása és javítása

- Együttműködési megállapodás a rendőrséggel és a polgárőrséggel
- Jövedelem biztonsága
- Közbiztonság
- Médiamunka, lakossági fórum

5. Az idős népesség hatékonyabb emberi erőforrásként való alkalmazása, Önkéntes segítőhálózat megszervezése és a feladatellátásba történő integrálása

- „ Nemzedékek egymásért” programok bevezetése (táncház, nyelvoktatás stb.)
- „Jó szóval” beszélgető hálózat kiépítése és szervezése
- „Szívességi Bank” cseresegítő rendszer kialakítása

A célkitűzések megvalósítását elősegítő javaslatok rendszere

1. A tájékoztatás/ információ szolgáltatás és az érdekképviselő javítása érdekében:

- Zalakaros Város területén jelenleg a Közösségi Ház (Zalakaros, Fő u. 8.) épülete az a hely, mely funkcióját tekintve a legjobban illeszkedik ahhoz a célkitűzéshez, hogy az idősek számára is biztosított legyen az együttlétet és a szabadidő hasznos eltöltését támogató **„ Idős Centrum „ elérhetősége**. A már több éve működő „Ezüst klub” is itt kapott helyet ,így az ő általuk folytatott civil tevékenységre is építhet az önkormányzat. A jövőre vonatkozóan , célszerű a koncepció érvényességi idejére **együttműködési megállapodásba rögzíteni a felek (önkormányzat - ezüstklub) közös tevékenységére vonatkozó szabályokat**.
- **Idősügyi tanácsnok** megbízása vagy a szociális ügyintéző munkaköri leírásának kiegészítése az idősügyi feladatok koordinálásával.
Ahhoz, hogy a koncepcióban megfogalmazásra kerülő célkitűzések önkormányzati szinten koordinálódjanak és is kivitelezhetőek legyenek , a szakma szükségesnek és indokoltnak tartja a tanácsnoki tisztség életre hívását vagy szociális ügyintéző munkakörének kiegészítését.. Megítélésünk szerint jelzésértékkel is bír a lakosság felé, és a célcsoporttal való törődés szándékát erősíti.
- **A koncepció megalkotását követően biztosítani kell a széleskörű tájékoztatást**. A helyi sajtó, valamint a képűjság szerkesztőivel történő megállapodás alapján, folyamatosan biztosítani kell az időseket érintő aktualitások megjelenítését/ új, az ő életükhöz kapcsolódó rovatok elindítását.

2. Az idősek otthonaikban maradását elősegítő szociális és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése érdekében:

2.1 Zalakaros város igazgatási területén a szociális ellátások közül az idősek nappali , valamint a szakosított átmeneti és otthoni intézményi ellátás nem hozzáférhető. Az összefoglaló tanulmány megállapításai azt vetítik előre, hogy a szolgáltatások bővítésének csak abban az esetben van reális esélye, ha az ellátások iránti kereslet folyamatos és növekvő tendenciát mutat, illetőleg a működtetéshez szükséges finanszírozás hosszabb távon tervezhető és biztosított. Az összefoglaló tanulmány alapján az azonban megállapítható, hogy az idősnépesség körében már jelentős számban foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy teljes ápolást igénylő élethelyzetben igényelnék valamely „intézményesített” szolgáltatás (40 %), ha az helyben lenne. Ugyancsak visszautalnánk arra a megállapításra, miszerint a fentebb beállt állapotromlás esetén - a család mellett, vagy helyett - I . helyen 13%, míg II. helyen 18% kizárólag az önkormányzattól várja a segítő megoldást, mégpedig a lakóhelyen. Ismerve az EU és az állam ez irányú szakmapolitikai álláspontját, valamint látva az e célra fordítható pénzügyi alapok csökkenő tendenciáját (normatíva, pályázati források) javasoljuk, hogy 2012-ig vizsgálja meg, és készítse elő az önkormányzat az az idősek bentlakásos intézményi ellátás kistérségi kialakításának és hosszabb távú fenntartásának tervezetét , különös tekintettel a pályázati források lehetőségének a vizsgálatára.

2.2 Étkeztetés/ házhozszállítás, házi gondozás széleskörű biztosítása

A szociális étkeztetés személyi és tárgyi feltételei adottak, annak széleskörű biztosítása az önkormányzat feladata.

2.3. A házi segítségnyújtás szociális alapellátást a Zalakaros Kistérség Többcélú Társulása által működtetett Szociális Alapellátó Központ által biztosítja

A Központ a felmerülő igények ellátásához a személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezik.

2.4.A Jelzőrendszeres házi gondozást – mint új szolgáltatást- a Zalakaros Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott szociális Alapellátó Központon keresztül, térségi szinten pályázati források bevonásával szükséges megszervezni.

2.5 Területi Idősellátó Centrum létrehozása és működtetése

Kísérleti programként javasoljuk, annak vizsgálatát, hogy városunkban működjön Területi Idősellátó Centrum az ugyancsak az otthoni ellátást erősítő szolgáltatásként.. A központ célja az , hogy az idősek a nekik legmegfelelőbb ellátásban részesüljenek, minél rövidebb idő alatt. A program során szoros együttműködés alakulhat ki az egészségügyi és szociális ellátás szakemberei között, amely hatékonyabbá téve az ellátást.

A családok és az idős emberek részéről egyre inkább megfogalmazódott az az igény, hogy az idősek a saját otthonukban kaphassák meg a fent említett ellátások minél szélesebb körét. A Centrum létrehozásával megvalósul az a törekvés, hogy a városban és a térségben élő nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek egészségügyi és szociális alap és szakellátása koordináltan, magas színvonalon történjen és a lehető legrövidebb idő alatt

kapják meg az idősök a szükségletük szerinti, betegségüknek és korcsoportjuknak megfelelő leghatékonyabb szolgáltatást.

A program gazdája az Szociális Alapellátó Központ lehetne.

3. Mentális egészség megőrzése

Statisztikai adatok szerint az ország 50 év feletti lakosságának 49%-a enyhe depresszióval küzd, középsúlyos depressziós állapot feltételezhető 5,9%, súlyos depressziós állapot 1,9% válasza alapján. Családi állapot szerint az elváltak illetve özvegyek veszélyeztetettebbek. Az életkor előrehaladtával mind nagyobb arányban találunk érintetteket.

A tartós hangulati zavartól, depressziós állapottól szenvedők fogékonyabbak a különböző megbetegedésekre, ugyanakkor kevésbé képesek szociális helyzetük javítására, ami az önrontó kör tartós fennállásához vezethet.

A lakosság 14%-a hiányos, 56%-a átlagos és 30%-a kiterjedt társas támogatottsági hálóval él a városban. A kapcsolati háló kiterjedtsége az életkorral és a családi állapottal is erős statisztikai összefüggést mutat. Minden negyedik nyolcvan év felettinek hiányos, elégtelen a kapcsolatrendszere.

A mentális egészség megőrzése kapcsán megelőzést szolgálja, ha nem egyedül/ magányosan él valaki. A hiányos kapcsolati hálóval rendelkezők is nagyobb arányban mutatnak depressziós tüneteket, mint a kiterjedt kapcsolati hálóval rendelkezők.

A mentális egészség megőrzése kapcsán rizikócsoporthoz tekinthetőek a:

- 80 év feletti
- kórházból frissen elbocsátottak
- létminimum jövedelemmel vagy alatta élők
- egyedül élő frusztráltak
- elszigetelten, magányosan élők
- elváltak, különélők,
- frissen megözvegyültek
- elköltözők
- gyermektelenek
- rokkantak, fogyatékosak
- dependensek (személyiség zavar)
- „latens betegek” (rejtett)

A fentiek érdekében az alábbi célok megvalósítása javasolt.:

- A pszicho-szociális rizikófaktorok által fenyegetett személyek kiszűrése, fokozott támogatásuk megszervezése

A szellemi leépülés (demencia), depresszió és öngyilkosság veszélyeztetettség külön vizsgálata rendkívül fontos a magasabb rizikófaktorokkal rendelkező népesség körében.

Az életkori sajátosságokból adódóan nagyobb arányban fordul elő közeli hozzátartozó elvesztése, ezért gyászt feldolgozó csoportok létrehozása ugyancsak hatékony eszköz lehet a depresszió megelőzésében.

- Tájékoztatás (média, kiadványok, előadások, szabadegyetem), képzés

A városban működő idősklub, időseknek szóló programok minél szélesebb körben történő megismertetése. Információs rendszer kiépítése.

- A professzionális segítők, családtagok, barátok, környezet figyelmének felhívása a betegségek korai felismerésére

Kapcsolódási lehetőség feltérképezése az „Európai szövetség a depresszió ellen” elnevezésű nemzetközi többszintű akcióprogramhoz.

- Társas kapcsolati háló kiterjedtségének megőrzése, elmagányosodás csökkentése.

Az egyedül maradó, társát elvesztő idősök lelki gondozása megoldatlan probléma. Amennyiben vannak olyan csoportok, klubok a városban, ahol ilyen problémával küzdő emberek segítenek egymásnak, ezek szélesebb körben történő megismertetése hasznos lehetne.

Társas támogatás, beszélgető partnerek szervezésével enyhíthető lenne a felmérés szerint jelentős rétegeket érintő magányosság. Az ebben résztvevők kiképzése, a bejutás megtervezése a feltétel.

A depresszió kezelésében az egészségügyi ellátásba bevonás, gyógyszeres kezelés mellett a közösségi szociális munka eszközeit is nagyobb mértékben szükséges alkalmazni.

Külön hangsúlyt kell helyezni a depresszió megelőzésében az időskorra való felkészülésre, valamint az idősök aktivizálására.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségi helyzet vonatkozásában nagyobb kockázatnak kitett, alacsony végzettségű idősökre.

Az egyházak és a segítő szervezetek fontos szerepet töltenek be a lelki gondozásban, az elmagányosodás csökkentésében.

- A fizikális és mentális egészség megőrzése nem csak a célcsoport, hanem az egész helyi társadalom érdeke. A közösségi házban legalább havonta 1 alkalommal biztosítani kell szakemberek segítségének igénybevételét, a tanácsadást pl. családgondozó/ mentálhigiénés munkatárs , sportszervező, asszisztens, . Téli időszakban az időstorna, úszásoktatás/ vízi torna , szervezett egészségügyi előadások biztosításával lehet a szabadidő hasznos eltöltését támogatni. A házi orvos irányításával biztosítani kell az évente legalább 1 alkalommal (október/ november hónapban) a célcsoport valamennyi tagjára kiterjedő tervezett és szervezett szűrővizsgálatokat. Szükség esetén – de legalább két évente – az önkormányzat támogatásával biztosítható lenne a házi orvos javaslatán alapuló (jelenleg még nem támogatott) ingyenes védőoltás hozzáférhetősége.

3.1 Egészségügyi ellátás

Régióinkban minden negyedik ember valamilyen daganatos betegség következtében hal meg. Ezen megbetegedések közel 30%-a tartozik a szűrhető daganatok csoportjába, melyek időben történő szűrése és gyógykezelése nagymértékben csökkenti a halálozást. A szűrővizsgálatok lehetőségéről a házi orvos tájékoztassa az időseket a rendelés alkalmával.

A magas vérnyomás az ötven év feletti lakosság több, mint felét, reumatikus problémák 45%-át érintik. . A szokásos napi tevékenységei intézésében 43% érez jelenleg korlátozottságot, de ennek mértéke 27%-ban csekély. A korlátozottsággal élők 94%-ának azonban, több mint egy éve együtt kell élnie ezzel, és ez 20%-uknak csak néhány önálló lépés megtételét teszi lehetővé.

Két és félszer annyi nő számol be korlátozottságról, mint férfi, és természetesen legnagyobb arányban a legidősebbek. A vizsgálat szerint elsősorban az életkor és nem a „nem” a meghatározó. Nyolc százaléknak okoz rendszeres, és további 16%-nak alkalmankénti gondot önmaga ellátása.

- Szűrővizsgálatok biztosításának közvetítése és szervezése

Az érzékszervek (hallás, látás) továbbá vizelet, vércukor, vérnyomás, EKG, csontritkulás, tüdő, daganatok (pl. emlő-, méhnyak-, vastagbél-, végbél, bőr és prosztatata szűrés stb.), pajzsmirigy, stb. vizsgálat.

-A gyógyító illetve egészséget támogató szolgáltatások igénybevételéhez való hozzáférésről tájékoztatás nyújtása

Az egészségügyi ellátórendszer, valamint a forprofit és nonprofit szféra szolgáltatásainak megismertetése. Rehabilitációs eszközök kölcsönzési lehetőségéről információ biztosítása.

- A már meglévő szolgáltatási formák kapacitásbővítése

Elsősorban azoknak a szolgáltatásoknak az erősítése szükséges, amelyek lehetővé teszik az idős ember saját otthonában való ellátását. Mindez költséghatékonyságán túl fontos tényező az időskori függetlenség minél hosszabb ideig történő megőrzésében (még akkor is, ha ez az egészségi állapotból adódóan csak korlátozott mértékben tud megvalósulni), a pszichés állapotromlás megakadályozásában, a meglévő társas kapcsolatrendszer fenntartásában. A kedélyállapot, társas kapcsolatok megőrzése pedig nagy szerepet játszik a további pszichoszomatikus tünetek, betegségek kialakulásának megelőzésében.

Az orvosi kezeléson túl fontos a rendszeres szak- és alapápolási feladatok ellátása, gondozási tevékenység, amely összehangoltan, tervezetten működik a város egész területén, fontos szerepet játszik az ön-ápolási kapacitások bővítésében.

3.2. Kulturális szolgáltatások

Az életmód egyik fontos tényezője a szabadidő eltöltésének módja. Az ötven év felettiak 2/3- ad részének van valamilyen hobbi, és 18%-a tartozik valamilyen közösséghez (egyesület, kulturális csoport vagy szabadidős csoport). A kulturális szórakozási formák közül legkedveltebb a színház, kirándulás.

- **Kulturális lehetőségek biztosítása idősek számára, illetve a programokhoz, kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférésük megismertetése.**

Speciálisan az idősek részére biztosított rendezvények, szolgáltatások, illetve a szervezett programokon való részvételhez és a szolgáltatások igénybe vételéhez nyújtott kedvezmények szélesebb körben történő megismertetése. A Közösségi Ház szervező tevékenysége során segítse e feladat ellátását.

4. A biztonság fenntartása és javítása érdekében:

4.1 A Nagykanizsai Rendőrkapitányság „**Boldog évek,**” címmel dolgozott ki egy programsorozatot, amelyekben felvilágosítással, tanácsadással segíthetik az időseket, hogy életük teljesebb legyen. A program célja: áldozattá válás elkerülése, egészségvédelem, elidegenedés megállítása, csalók felismerése, kivédése, megelőző vagyonvédelem, közlekedésbiztonság, közösségépítés.

A 10 előadásból álló programsorozat az alábbi témakörökből áll:

1. Programnyitó: a célok ismertetése, fontosságának felismertetése, előadók bemutatása

2. Idősen, fitten: egészséges életmód, megfelelő táplálkozás
3. Baj van? Megoldjuk közösen! Idősek segítségnyújtási lehetőségei, fórumok, szociális, emberi helyzetük, környezetük jobbításáért, segítő szervezetek, intézmények bemutatása,
4. Ez már a „ vadnyugat „Városunk közbiztonsági helyzete, a lakosság szubjektív biztonságérzete, bűnügyileg frekventált területek, időpontok, különös tekintettel az időskorúak sérelmére elkövetett bűncselekményekre,
5. Csalók, rablók, zsebtolvajok. Konkrét bűncselekmények, élethelyzetek ismertetése, esetmegbeszélések, áldozatvédelem,
6. Óvjuk értékeinket, vagyonvédelem lehetőségei, riasztók, nyílászárók,
7. Érj haza! Közlekedésbiztonság orvosi és rendőri szempontból,
8. Figyeljünk egymásra: SZEM mozgalom, polgárőrség
9. Harag nélkül. Konfliktuskezelés családon belül és kívül,
10. Élhető életet! Sportolási, kultúrálódási lehetőségek.

Programzáró: Batusy-bál

Fel kell kérni a helyi rendőrőrs vezetőjét , hogy a fentebb ismertetett előadássorozat Zalakaroson történő hozzáférhetőségének illetve megvalósulásának érdekében a szükséges lépéseket tegye meg. Helyi polgárőrséggel együttműködve vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy a lakóhelyüket időszakosan elhagyó idős emberek előzetes bejelentése alapján ,- lakóingatlanuk biztonsága érdekében – az érintett területek épüljenek be a járőrözés útvonalába. A média e területen is segíthetné a biztonsági törekvések megvalósulását.

4.2 Jövedelem biztonsága

A lakásfenntartási (rezi jellegű) kiadások az ötven év feletti 36%-ának húsz- és harmincezer, 30%-ának harminc- és negyvenezer, 23%-ának negyvenezer forint feletti összeget jelent. Alig 11%-nak húszezer forint alattiak a költségei. Mindezt 49 százalékuk egy főre futó havi 60.000,- forint alatti jövedelemből fizeti ki. 44% hatvan- és százezer forint közötti összegből él, 7% százezer felettiből. A fiatalabb korosztályban szignifikánsan magasabb azoknak az aránya kinnél nagyobb az egy főre eső jövedelem. Nyolcvan- és százezer forint közötti jövedelemből háromszor annyi ötvenes éveiben járó él mint nyolcvan feletti, százezer feletti jövedelemből négyszer annyi. A nyugdíjasok közel fele – 48%-hatvanezer forint alatti egy főre eső jövedelemből él.

Az időskorúak jövedelem biztonsága érdekében az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatások folyamatos fenntartására és fejlesztésére kell törekedni.

4.3. Közbiztonság

Az idős lakosság a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Ezért fontos az egyéni biztonság, a saját tulajdon védelmében történő segítségnyújtás. Tapasztalatok szerint az idősek kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Ezért szükséges:

- Figyelemfelhívás az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére

Ennek egyik módja lehet a figyelemfelkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körű bemutatása, ami történhet a fiatalok – középiskolás, főiskolás korosztály közreműködésével. Információs anyagok, szórólapok, filmek készítése és alkalmazása.

A média bevonása a prevencióba elengedhetetlen.
Szoros együttműködés szükséges a rendőrség Bűnmegelőzési csoportjával.

- Megelőző intézkedések az idősök biztonsága érdekében

A közbiztonság szempontjából veszélyeztetett időskorú személyek lakóhelyeinek felmérése, visszatérő rendőri ellenőrzésre vonatkozó program elindítása.
Időskorúak részére prevenciós programok biztosítása.
„Figyeljünk egymásra” program indítása, a szomszédságban élő idős, egyedülálló emberek védelme érdekében.

4.4. Balesetvédelem

Az Európai Unióban minden évben 100.000 idős ember hal meg baleset következtében, habár ez az egyik leginkább megelőzhető halálok. Annak ellenére, hogy az idős lakosság aránya az össznépességben belül 20%, a teljes baleseti halálozás 47%-a következik be ebben a korcsoportban¹.

- A lakáson belüli balesetek megelőzése

Idősök részére készült kiadványok megjelentetése, terjesztése (a háziorvoson, a Szociális Alapellátó Központon és az Ezüst Klubban keresztül).
Az idősökkel kapcsolatban lévő személyek informálása, képzése.

- Közlekedés biztonságosabbá tétele

A közlekedésbiztonsági helyzet alakulását az ember, a jármű és a közlekedési környezet határozza meg.

Célszerű lenne a városközpontban közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében további gyalogos átkelő helyek létesítésének vizsgálata esetlegesen jelzőlámpás szabályozással azzal, hogy az idősebb korosztály részére elegendő idő álljon rendelkezésre az átkelési út megtételére.

- A közlekedési tér átalakítása, idősök biztonságát szolgáló intézkedések meghozatala

Pl. a reakcióidők és mozgás lassúbbá válása szükségessé teszi több járdasziget építését a gyalogosan közlekedők szempontjából, ezzel együtt a gyalogos átkelő helyeken a jelzőlámpa biztosítson elegendő időt a biztonságos áthaladáshoz a lassabban mozgó idősök számára is. Ugyanilyen fontos a gyalogátkelőhelyek akadálymentes megközelíthetősége. A gyalogos közlekedő területek más burkolati anyaggal, színnel történő egyértelmű elválasztása, ami a gyalogos – kerékpáros, illetve motoros balesetek csökkenését eredményezheti. Szerencsés lenne a gyalogos és kerékpáros zóna markánsabb elválasztása a balesetek elkerülése érdekében. Szükség van a járdafelületek javítására egyes városrészekben, valamint több és biztonságosabb kerékpárútra a városban.

A közlekedés kultúra, a közlekedésben az idősökre való nagyobb odafigyelés az utcán, a tömegközlekedési járműveken elsősorban szemléletformálást igényel.

¹

5. Az Önkéntes Segítőhálózat megszervezése és az idős népesség hatékonyabb emberi erőforrásként való alkalmazása terén:

- El kell érni, hogy a település fürdővárosi szlogenjében meghatározott küldetés (generációk találkozóhelye) a mindennapi életbe is beépüljön. Az 1.pont célkitűzésében szereplő közösségi térben szervezett programok a vegyes korosztályú együttlétek megszervezését támogassák. pl. a „Nemzedékek klubja” elindításával. Ennek keretében a közös programokon túl működtethető lenne az un. „ Szívességi bank „, vagyis a kölcsönös segítség mozgalma, ahol nem pénzért, hanem csere szívességgként támogatnák egymást a különböző korosztályok tagjai. Az erről szóló információcserét biztosítaná a közösségi térben elhelyezhető faliújság, valamint a helyi lap.
- Az önkéntes segítő hálózat fogalma ma már nem ismeretlen számos magyar településen sem és a törvényi háttere is adott. A családsegítő munkatársának koordinálásával , az előkészítő munkát követően indulhatna el a hálózati feladatellátás. Ők láthatnák el a „ beszélgető hálózat” tevékenységét Az intézményi háttér (Szociális Alapellátó Központ) garanciája lenne az alkalmasság szűrésének, hiszen ne feledjük, az emberek bizalmát nem csak megnyerni,hanem megtartani is kihívás. E téren szerepet kaphatnának a településen letelepedett EU-s tagállamok polgárai, akik nyelvoktatással, kulturális értékeik átadásával járulhatnának hozzá a közösségi élethez miközben annak aktív tagjaivá is válhatnának.